

Overvåking av takhekkende måker i Stavangerregionen

Rapport fra 2010-sesongen

Bjarne Oddane og Roy Mangersnes

Overvåking av takhekkende måker i Stavangerregionen

-rapport fra 2010-sesongen

Ecofact rapport 41

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Oddane, B. & Mangersnes, R. 2010. Overvåking av takhekkende måker i Stavangerregionen – rapport fra 2010-sesongen. Ecofact rapport 41.
Nøkkelord:	Måkefugler, fiskemåke, sildemåke, overvåking, Stavangerregionen, bestandsutvikling
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8262-039-0
Oppdragsgiver:	Naturvernforbundet i Rogaland
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Bjarne Oddane
Prosjektmedarbeidere:	Roy Mangersnes
Kvalitetssikret av:	Roy Mangrsnes
Samarbeidspartner:	
Forside:	Fiskemåke. Foto: Roy Mangersnes

www.ecofact.no

FORORD

Med bakgrunn i den stor nedgangen i hekkebestanden av måkefugler i Rogaland og landet forøvrig, startet Naturvernforbundet i Rogaland i 2007 opp ett overvåkingsprosjekt med fokus på takhekkende måker i industriområdene i Stavangerregionen. Denne rapporten tar for seg tredje sesong av overvåkingen. Ansvarlig for gjennomføring er Ecofact AS ved Bjarne Oddane og Roy Mangersnes.

Prosjektet er blitt finansiert av Stavanger kommune og Fylkesmannen i Rogaland.

Sandnes 4.10.2010

Bjarne Oddane

Innhold

FORORD	1
1 INNLEDNING	3
2 METODE	3
3 RESULTAT OG DISKUSJON	6
3.1 OVERVÅKING.....	6
3.2 VIDERE FRAMDRIFT OG PLANER.....	7
4 REFERANSER	8

1 INNLEDNING

Med bakgrunn i den store nedgangen i fiskemåkebestanden i fuglereservatene i Rogaland fra 2500 par i 1978 til 112 par i 2008 (Larsen 2008) og det faktum at det hekker forholdsvis mange måker på industritakene i Stavangerregionen (Oddane 2008 & 2009) startet Naturnvernforbundet opp et overvåkingsprosjekt for å finne ut mer av disse takhekkende måkenes betydning for bestanden i regionen. Sesongen 2010 blir den tredje sesongen med tellinger innenfor overvåkingfeltene i industriområdene Dusavik, Risavik og Forus.

2 METODE

Det er blitt valgt ut tre ulike overvåkingfelt i Stavangerregionen. Feltene er lokalisert til de tre største industriområdene; Dusavika, Risavika og Forus (se figur 2, 3 og 4). Tellingene blir gjennomført under rugeperioden i medio mai fra helikopter, og alle tak innen overvåkingfeltene ble undersøkt. To personer deltok i tellingen; en til å telle og oppdage rugende måkefugler ved hjelp av kikkert og en til å fotografere tak med hekkende måker for kontrolltelling i etterkant (figur 1).

Figur 1. Alle industritak med hekkende måker ble fotografert for kontrolltelling i etterkant. Bilde viser to rugende fiskemåker og 1 rugende tjeld.

Figur 2. Avgrensing av overvåkingsområdet i Dusavika.

Figur 3. Avgrensing av overvåkingsområdet i Risavika.

Figur 4. Avgrensing av overvåkingsområdet på Forus.

3 RESULTAT OG DISKUSJON

3.1 Overvåking

Telling av hekkende måkefugler i de tre overvåkingsfeltene i Stavangerområdet er gjennomført for tredje år på rad.

Tabell 1. Tabellen viser antall hekkende måker for hvert av de tre overvåkingsområdene for de tre sesongene overvåkingen har foregått.

Dusavika					
Art	2008	2009	2010	2011	2012
Fiskemåke	71	81	70	-	-
Sildemåke	0	0	3	-	-
Gråmåke	1	1	0	-	-

Risavika					
Art	2008	2009	2010	2011	2012
Fiskemåke	30	37	21	-	-
Sildemåke	0	0	2	-	-
Gråmåke	0	0	1	-	-

Forus					
Art	2008	2009	2010	2011	2012
Fiskemåke	72	88	110	-	-
Sildemåke	13	23	26	-	-
Gråmåke	1	1	1	-	-

Alle områdene til sammen					
Art	2008	2009	2010	2011	2012
Fiskemåke	173	206	201	-	-
Sildemåke	13	23	31	-	-
Gråmåke	2	2	2	-	-

I Dusavik ble hekkebestanden redusert med 11 par i forhold til 2009-sesongen og endet på 70 par som er omtrent det samme som i 2008 da overvåkingen startet. Om dette er vanlige svingninger som følge av dødelighet og/eller tidlig avbrutt hekkforsøk eller om det er gjort tiltak for å fjerne måker på enkelte bygg har vi ikke grunnlag for å si noe om. Sildemåken ble for første gang registrert hekkende i Dusavika i år med 2 par.

For Risavika ble det registrert en nedgang i antall hekkende fiskemåker i 2010. Bare 21 hekkende fiskemåker ble registrert mot henholdsvis 30 og 37 i 2008 og 2009. Heller ikke her er det mulig å konkludere med årsaken til tilbakegangen, men et industritak med 21 hekkende fiskemåker i 2009 ble det i år ikke registrert noen hekkende fugler bør nevnes. Sildemåken ble for første gang registrert hekkende her med 2 par.

For Forus ble det registrert en økning for både fiskemåke og sildemåke. For begge artene har økningen vært jevn de tre årene overvåkingen har pågått. For fiskemåke

har antall hekkinger vært på henholdsvis 72, 88 og 110 par og for sildemåke 13, 23 og 26 par for årene 2008, 2009 og 2010.

3.2 Videre framdrift og planer

For sesongen 2011 er det i tillegg til videre overvåking planer om oppstart av et kodmerkingsprosjekt for å prøve å fremskaffe mer kunnskap om ungedødelighet, overlevelse og spredning for disse takhekkende måkene. Nedenfor følger en kort beskrivelse av det planlagte kodmerkingsprosjektet:

På grunnlag av overvåkingen vil de takene med mest hekkende måker bli valgt ut for merkingen av ungene. Alle ungene vil bli merket med en vanlig stålring fra Stavanger museum på høyre fot og en plastring med innpreget tall og bokstaver på venstre fot. Plastkodingen er hvit med svart skrift som er kodet med fire bokstaver og tall som begynner med "J". Hensikten med koderinger er at det er lettere å oppdage ringmerkede fugler og at man slipper å fange individet for identifikasjon. Resultatet er at man får flere kontroller av samme individ. Jo flere kontroller man får av individene, desto bedre kan fuglenes bevegelser følges over tid. Ved avlesninger av ringer kan vi få mer kunnskap om ungeoverlevelse, rekruttering, innvandring/utvandring samt også trekk og overvintringsområder. Ved å sammenligne disse parametrene med resultatene fra andre naturlige områder med tilsvarende kodmerkingsprosjekt (For eksempel i Vest-Agder) vil en kunne få verdifull informasjon om takhekkende måkers betydning for bestanden.

Fargemerkingen bør følges opp over en periode med årlig nymerking og avlesing av koderinger. Fiskemåken er normalt 4 år når den går til hekking (Morten Helberg *pers. medd.*)

4 REFERANSER

Larsen, V. A. (2008): *Hekkende sjøfugl i Rogaland 2008*. Fylkesmannen i Rogaland, Miljøvernavdelingen.

Oddane, B. (2009): *Overvåking av takhekkende måker i Stavangerregionen – rapport fra 2009-sesongen*. Ecofact rapport 2009-80

Oddane, B. (2008): *Sjøfugl i urbane strøk – konflikt eller sameksistens?* Naturforvalteren, rapport 2008-32

Muntlige kilder:

Morten Helberg